

Cotașiunile, abonamentele și
ori-co ceșeri relative la expediție
precum și cestiunile privitoare la
redacția se trimt pe numele ca-
sierului GH. NICOLAU directo-
rului școlii de băieți No. 3, Piatra-N.

ABONAMENT: Învățătorii și
institutorii din alte județe precum
și persoanele cari nu-s în corpul
didactic, vor plăti ca abonament
4 lei pe an.
Abonamentul se va plăti înainte.

R E V I S T A

SOCIETĂȚII CORPULUI DIDACTIC

DIN

JUDEȚUL NEMTU

APARE O DATĂ PE LUNA

Anul III. PIATRA N- 15 Decembrie 1898. No. 3 și 4

Calitățile didactice ale învățătorului

(Urmare)

Învățătorul trebuie să poseadă mult tact, multă pri-
copere și deprinderi practice pentru a ști ce-l asimila-
bil și ce nu-l asimilabil minții copilului, cum și chipul
cel mai lesnicios de a face să fie apersepute lucrurile
cele mai elementare. Dacă mintea omului mare, cum
și a tînărului de 18 ani se susține singură, aceea a co-
pilului trebuie s'o susținem noi; lăsată în voia ei ea se
distrează lesne.

A interesa pe micii copii de cele ce ai a spune e o artă așa de grea, că nu-i găsim păreche în școala secundară și superioară. Dar tocmai din acest punct de vedere văd că s'ar ridica obiecțiuni: dacă natura copilului e așa de greu de condus, cum se poate pune ca condiție a valorii învățătorului tocmai cea ce reține clasa.

E reținere și reținere.

În sistemul mutual clasa putea reține foarte mult, se învăța și atunci carte. {Și oare nu sintem noi cești de azi, care zicem că în trecut se învăța mai mult și mai bine ca azi? Nu zicem noi că nivelul studiilor a scăzut? că elevii noștri de azi au cam pierdut interesul de carte?

Da; privit lucrul la suprafață așa e; și cu durere spunem că așa e. Însă reținerea veche era o reținere mecanică, care cerea o sforțare mare de muncă, dar un folos mic. Se cheltuia multă forță nervoasă pentru a prinde un slab fond de idei supt un nămol de formă, de frază proastă și seacă. Să ne reculegem în minte toate cazurile de noi cunoscute, ori numai citite, și vom vedea că chiar talentații elevi erau zădărniciți în priceperea lecțiilor, nefiind cine și cum să le explice.

Azi cerem o reținere logică, care chiar dacă păcătuște ca corectetă de formă, ca precisiune de grai, dar asigură minții o sumă de idei bine prinse și înțelese.

Să nu ne măgulim însă de rezultate. Și într'un caz și în altul încordarea minții se impune; și cât de mare n'ar fi folosul dacă la înlesnirile de metode de azi n'ar depune și o muncă rodnică!

Faptul că nivelul studiilor pare a scădea stă în al-

tă parte : aglomerarea prea mare de elevi prin clase ; lipsa de control mai serios din partea profesorilor ; puținătatea deprinderilor scrise ; lipsa în parte de metodă în procedare ; nedestoiniciă la elev și profesori de a munci cu folos ; specializarea prea mare a catedrelor ; gazdele ; neinteresarea părinților ; *lipsa de poliție de moravuri, etc. etc.*

Ei bine toate aceste răle școala primară nu le are. Chiar cu numărul de 80 elevi în clasă — ceia ce rar se întâmplă — se poate lucra mai lesne la școala primară, de cât cu 60 la o școală secundară. Intre vristele mici e mai mare uniformitate, și puțința de a lucra în comun e mai mare ; apoi controlul se poate face mai des de învățător, *care e unul la toate obiectele și în fie care zi, toate ceasurile de clas.*

Unde mai poți că și pregătirea pedagogică a învățătorului e mai îngrijită de cât a profesorului secundar.

Că lucrul așa e vedem faptul : procentul promovaților la școlile primare e de cel puțin 70%, pe când la școlile secundare abia 30%. Cifrele vorbesc de la sine.

Se vede dar că școala primară merge mai bine. Din ce cauză ? Din cauză că învățătorul se ocupă mai des de clasă, de fiecare elev ; deprinderi scrise se fac mai multe, mai ales la școlile cu un singur învățător, unde clasole lucrează mare parte din timp singuri făcând diferite teme ; învățătorul e unul și așa venind zilnic în atingere cu elevul îi știe și cunoaște mai bine puterile fie cărui elev la toate obiectele, iar nu numai la unul ; deci își dă sama mai bine, apreciind mai complex.

Acest rezultat îmbucurător pentru şcoala primară îl poate căpăta şi un învăţător mai puţin pregătit ca fond şi mai stingăciu ca metodă, dar mai stăruitor ca muncă în clas. Şi aici e momentul de a ne aduce aminte *cu drag* de bătrînii noştri dascăli, care ne-au pus cartea în mînă pentru că, de şi *poate* mulţi din ei erau simpli ca cultură, nedestoinici ca didactică, dar aveau un bun: munceau cu drag şi stăruinţă în şcoală, şi *şcoala mergea bine*.

Dacă noi am pus în relief acest al 3-a punct, ca cel mai esenţial dintre calităţile didactice ale unui bun învăţător, n'am făcut cu scop de a slăbi cerinţele unei bune pregătiri ca fond, cum şi a unei pregătiri didactice. Aceste două lucruri sînt azi cerinţi de prima mînă şi nu noi vom trece peste ele. Din contra am căutat a le judeca valoarea din punctul de vedere al şcolii primare în special.

Iubiţi elevi!—me adresez vouă celor din clasa V-a—uniţi la un loc aceste 3 cerinţi şi veţi întruni în voi însuşirile celui mai bun învăţător. Ştiu că munca şcolii primare—mai ales rurală—e grea, plicticoasă, plină de amaruri şi necazuri, dar nici într'un grad de învăţămînt nu guşti o mai mare mulţumire ca în şcoala primară. Acolo veţi simţi voi bucurie sufletească că din copilul virgin ca idei şi sentimente aţi dat societăţii un cetăţan format cu cunoştinţi varsate, cu o cetire frumoasă, cu o scriere corectă; cu o putere de calcul necesară în viaţa de toate zilele; apoi inzestrat cu o mulţime de alte cunoştinţi de lume şi oameni. Şi toate acestea sînt rodul propriii voastre munci. Voi vedeţi începutul, voi

vedeți și sfârșitul, căci pentru majoritatea copiilor de sătenii școala primară rurală e singura școală, ce o urmează.

Adresându-mă dar vouă, ca viitori învățători, vă zic:

Pentru toți copiii voștri, voi ca învățător să le fiți cartea vie și stântă. Vorba voastră să le insufle autoritate, încredere și respect. Pentru aceasta faceți însă ca vorba voastră să fie isvorită din cultura voastră generală, să nu vă scape din gura voastră vorbe, ce ar pune la îndoială clasa. Să nu vă piară din minte zicătoarea: pentru a preda altuia cit de puțin trebuie să știi tu foarte mult. Să nu fiți din rîndul aceloră, care zic: degeaba învăț cutare, degeaba cutare, căci n'am să mă folosesc în școala primară, tot ce înveți în școala normală îți va servi în cariera ta de dascălcumși în viața ta de om. C'te cunoștinți variate nu-ți cere numai *Cartea de citire*. Se vorbește și se citește acolo de *omni re scibile*; trebuie dar să fiți înzestrați cu cît se poate mai multe cunoștinți. Toată pregătirea ce vi se dă în sc. normale, se face în vederea de a deveni învățători stăpîni siguri pe fondul de idoi, ce veți utiliza în școala voastră rurală.

În al doilea rînd să aveți în de aproape băgare de samă pregătirea voastră didactică. Superioritatea unui învățător se constată și după *valoarea lecțiilor sale orale*.

Pregătiți-ve subiectul lecțiunii voastre; nu intrați în clas nepregătiți, lăsînd momentului a improviza și fond și formă. Memoria ori cat de fidelă ar fi ne va da adesa de greș. Faceți-ve planul lecțiunii voastre, mai

ales în primii ani ai profesoratului vostru; țineți-vă în regulă așa zisul *jurnalul clasei*, în care se va oglindi munca voastră zilnică, cu toate observările psihologice și didactice asupra clasei voastre.

Prezentați-vă clasei cu acea siguranță în ideile voastre, cu acea prezență demnă, cu acea vorbire caldă, dulce și atrăgătoare, cu acea față veselă și blândă ca să inspirați dragoste și respect elevilor voștri, și mai presus de toate cu acel grai înțeles de copii, lipsit *de radicale, da de radicale*, boala învățătorilor noștri. Să nu luați în nume de rău cele ce vă zic. Da: cel ce trebuie să se ferească mai mult de neologismele pretențioase și ridicule, de vorbirea pe radicale e învățătorul. Studiați-vă limba voastră de la țară în lexicul ei și în gramatica ei, fiți model de vorbire corectă și curat românească, pentru că voi aveți a lustrui graiul copilului, complectându-l.

Siliți-vă a deveni desăvirșiți ca propunători. Nu uitați însă a treia cerință: munciți cu clasa voastră; cercetați fie-care elev în parte, fără a nesocoti pe ceilalți, ca așa, cunoscând puterile sufletești ale fie-căruia să puteți lucra cu spor. Nu uitați că aveți a da samă mai marilor voștri de ceia ce lucrați, de cum ați lucrat și *mai ales de ceia ce prind și rețin elevii de la voi*. Și copiii mici prind lesne și rețin totul: bunuri ca și rele, calități ca și defecte; ei sînt oglinda vie a învățătorului. Studiați-vă pe voi în oglinda voastră, în copiii voștri; prin defectele lor îndreptați-vă pe ale voastre. Elevii voștri au a trece unii la scolile secundare; acolo vor primi alte cunoștinți, însă baza, temelie e pusă de voi.

Dar o vorbă îmi vine pe buze: nu muncește cu

drag pentru copii, nu se interesează de copil de cât acela ce iubește copiii, acela ce-și iubește cariera. Fiți apostoli ai învățămîntului, iar nu numai funcționari de stat. Școala să fie pentru voi un apostolat. Apostolatul are greutățile lui, și voi sînteți aceia, care le veți îndura mai multe. Marii dascăli ai scoalei au fost mari prin abnegațiune, prin stăruință, prin marea dragoste de copii. Un Pestalozzi, un Fröbel să vă fie pururea pildă vie de ce face iubirea de copii și dragostea de carieră.

Munciți cu dragoste și blîndeță, căci elevul se va molipsi de la voi; micile neorîndueli și lipsuri; greutățile vieții și piedicile muncii voastre priviți-le de sus fără a vă descuraja. Numai ast-fel veți face ca clasa voastră să prinda de la voi temeinice cunoștințe de scris-citit, de calcul și alte științe.

Siliți-vă a deprinde pe copiii voștri cu o cetire frumoasă și expresivă. Siliți-vă a deprinde pe copiii voștri să scrie frumos, citeț și uniform.

Deprindeți-i să rețină bine calculul mental, controlul sigur al calculului în scris.—Deprindeți pe copii cu un condei sigur în scrierea unei epistole; să știe a face o (dulă) să-și dea numă de rostul frumuseței unei fraze.

—Dechideți-le câmpul naturii și faceți să cunoască cât mai multe lucruri folositoare lor în viața.

Inspirați-le sentimente frumoase de familie, de om, de natură, de Dumnezeu. Da însușiați copiilor voștri sentimentele religioase prin cânt și frecventarea bisericii. Pentru aceasta să fiți toți muzicanți, căci numai prin cânt, prin auz, se nasc sentimentele vii și puternice.

Maî pre sus de toate faceți să rețină paginile glo-rioase și cele triste din trecutul nostru. Prin ele se insulfă sentimentele naționale. Studiul istoriei să nu fie pentru voi și pentru elevii voștri un obiect sec, sprijinit pe memorie, ci să fie izvoritorul ideilor și sentimentelor patriotice.

Ceia ce ne lipsește nouă e cultura sentimentului național. Faceți să rețină de la voi, de la vorba voastră caldă și plină de viață acea dragoste pentru țara noastră, care a avut un trecut așa de măreț și trist, și care e chemată să aibă un rost în lumea asta.

Nu uitați că voi sinteți cei mulți și unde e mulțime e putere. Dacă vorba caldă de iubire de țară, de pământul străbunilor noștri va resuna pe aceiași gornă de la Dorohoi la Severin în miile de școli rurale, la urechile a sute de mii de țărani, conștiința de noi se va trezi și vom ști maî bine cine am fost, cine s'ntem și cine vom fi.

Voi aveți a însădi acest sentiment puternic în poporul nostru, care cu brațul său a repurtat victoriile de la Grivița și Plevna. Și când alătura de baionetă vine și conștiința de sine cine este, viitorul țării ne va suride maî bine.

Nu uitați că corpului de învățători Imperatul Germaniei a închinat toastul seu în 1870, cînd cu învingerea Franței.

Corpului nostru de învățători vom ave de datorit cu vreme o Romănie mare—dar mare de tot—aciei la dunăre.

Am zis.

Gh. Ghibănescu

SENTIMENTUL NATIONAL

Fie care din noi am observat că în anii din urmă lumea școlară își îndreptă, mai mult ca orî când, privirile asupra industriei, obiceiurilor, cântecelor și jocurilor naționale; iar Istoria este scosă la lumină, dându-i-se un loc de onoare în școlă și educație. Se fac tablouri istorice și comemorative și se distribuie pe la școli — mai cu seamă pe la cele primare — se impun chestiuni istorice ca subiect de tratare și lecții de model în conferințele generale ale dascălimei primare, se insistă — și se insistă foarte mult — asupra legendelor, asupra obiceiurilor, vieții și portul bătrînilor noștri etc.

Unii din noi se întrebă „de ce“? alții: „pentru ce înainte nu era așa“? Noi, le răspundeam scurt: *era și timpul!*; căci drept vorbind, nu trebuia mult, ca în țara românească să nu mai avem români de cât în registrele stărei civile și în . . . *statile de salare*. Inteligentul barbat de stat, D-lu P. Carp, când a dis: „românul se naște băștor, trăiește funcționar și mure pensionar“ a cunoscut perfect spiritul românismului din ultimul pătrar al secolului nostru; și de temut e, că generațiunea acestei epoci — cu toate reclamele naționale, ce diluie se lasă ceneza — să nu rămână români numai pentru bursă, lefă și pensie.

De sigur, căto-va suto — dacă nu cumva miî — de voci tiere și entusiaste — în sensul timpului — se vor ridica în potriua celor diso mai sus: „Cum“? — mi s'ar dice, spre pîlda — „cînd atate și atate întruniri, congrese, legi etc. nu au în vedere de cât chestiunea națio-

nală, se mai găsesc cine-va — şi acel cine va e o înfimă atomă a corpului didactic primar — care se coboară?”

Ei da, şi mă rog de iertare — dar tocmai păcătosul de dascăl primar are nenorocirea să vadă mai multe şi în consecinţă mai bine; căci lui mult mai mult i se cere. Cei din cursul secundar şi superior abia de au timp să-şi facă lecţia şi să completeze cu note rubrica trimestrială; iar dacă din întâmplare face când-va şi câte o observaţie individuală, de sigur acesta se întâmplă numai cu copiii eminenţi sau cu cei diametral opuşi eminenţilor; căci alt-fel nu e chip şi nici loc pentru educaţie: Matematica, Ştiinţele fisico-naturale, Limbile şi câte încă altele, absorb timpul elevilor; iar pe specialistul de istorie, îl absorb datele, resbóole, tablourile sinoptice şi cronologice etc. Sarcina educaţiei, după credinţa generală, este a şcolii primare şi, se înţelege de la sine — a familiei. Dascălul primar atunci se ridică — şi poate cu dreptate şi adevăr — şi la rândul său ne aruncă jos vualul cuvintelor pompoase şi amărât de multă şi amară experienţă, el ne strigă: „familie? educaţie? şi mai cu samă educaţie naţională în familie? dar de unde? cum şi ce fel?”

O protestare atât de energică nu deschide ochii, ne pune chiar pe gânduri, decidându-ne a analiza puţin lucrul, pentru a ne putea mai bine da samă, cel puţin în viitor. Să vedem:

Necontestat, familia şi dascălul primar, sunt primii şi cel mai principali agenţi ai educaţiei. Ei pun fundamentul, pe care apoi se face clădirea viitoare. După dansul numai, vine şcola secundară, superioară şi apoi

societatea—marea şcolă de liberă practică— care completează factorii evoluţiunii educative. Căci ce e copilul—om? Cum se formeză şi unde ajunge?

Copilul-om, e *fiul tatăl ş'al mamei, elevul şcolii şi fructul societăţii*. El ajunge acolo unde-l mână ereditatea şi mediul.

Copilul e complexul eredităţii, influenţei mediului, al educaţiunii şi foarte puţin al instrucţiunii. Instrucţiunea trebuie considerată ca un factor—şi puternic factor—educativ. Luată în mod exclusiv nu profită, sau profită foarte puţin individului şi aproape nici de cum societăţii. De sigur unei instrucţiuni false şi unilaterale se datoresc atâtea anomalii, atâtea greşeli şi vicii sociale şi tot ea e cea, care ne dă contingentul pesimiştilor, scepticilor, contingentul descrieraţilor, cari aruncă sorţi pe viaţa capetelor ce conduc omenirea.

Vai de societatea, în care instrucţiia rămâne numai în creor, fără nici un reflex asupra inimei şi caracterului!!

Dar să revenim la copilul nostru: am şis că el e complexul eredităţii, în prima linie, apoi al influenţei mediului—care la primii ani constă numai din familie—şi al educaţiunii. Aplicând cele şise la chestiunea ce ne preocupă: sentimentul naţional, să vedem cam cu ce bogăţile de dragoste naţională ereditară, ne vino copilul în şcolă, ce sugere din mediul ambiant şi apoi să ajungem la educaţie, unde intervine şi dascalul.

Plăcerea, neplăcerea, atracţiunea, repulsiunea, dragostea şi ura se moştenesc, după cum se moşteneşce scrofula, phtisia şi câte alte boli şi infirmităţi fizice. Nu poate un om iubi cea ce părinţii lui, bunii şi străbunii

au urât. Charles Richet, în „L'homme et l'intelligence“ atribue sentimentul desgustului, instinctului de conservare și întrebându-se cum se naște, răspunde: „Din parte-ne, credem că este ereditar. Lupta pentru existență și selecțiunea naturală, au dat strămoșilor o sumă de sentimente instinctive, care par create de o putere supra naturală, pentru a ne proteja și apara contra noastră înșine și contra oscitațiunilor esteriore.“ 1) Și mai departe: „substanțele, care nu există în natură, n'au și nu pot avea vre o acțiune asupra simțurilor noastre, dacă sunt cu totul diferite de cele pe care străbunii noștri le întâlneau în viața de toate zilele“.

Un animal salbatic bea sau mănâncă lucruri otrăvitoare, pe cari părinții lui nu le-au întâlnit în pădure; se lăsează însă de bureții și plantele veninoase comune pădurilor, în care au trăit ascendenții lui.

Inversionând tema: să presupunem că am sustrage o generație, de contactul acestor agenți, contra cărora o proteja instinctul sau acea cunoștință inconștientă— așa dicând—resultat al experiențelor generațiilor anterioare, transmisă urmașilor. De sigur generația următoare va fi mai puțin precaută și urmașii ei și mai puțin încă, până ce precauțiunea contra primejdiei ar dispărea cu desăvârșire. Tot astfel s'ar întâmpla și în alte împrejurări:

Câte-va generații de mățe— bună oră— crescute într-o țară fără șoreci, ar da naștere unor *pisici-model* care ar permite șorecilor să mănânce dintr'un blid cu ele și nouă să ne rōdă urechile; căci știut e la ce pote ajunge obrăznicia șoricescă în satul fără mățe sau cu mățe

1) *Les causes du dōgoût.*

neprindătoare de roşetore. Vedem deci că gusturile, înclinaţiile şi sentimentele, se moştenesc, deci ele se conservă, se transmit, cresc, descresc şi dispar cu încetul.

Aceste odată stabilite, revenim la sentimentul naţional şi la copilul nostru, întrebându-ne din nou: cu ce dosă de dragoste de ţară, înăscută, ne vine copilul, din casa părintescă, în şcoală? Cu o dosă foarte mică şi foarte viciată. Mai am putea dice că în loc de dragoste de ţară, de neam; copilul moştenesc din părinţi numai ura pentru unii străini — pentru evrei mai cu samă şi aprôpe numai pentru evrei—Să ne explicăm: Nu iubim nici nu putem iubi fără a cunoşce, fără contact, fără legături strănse. Femeia nu cunoşce şi nici ţine a-şi cunoşce ţara, cât despre *contact* şi *legături*, în ce ar putea consta, astăzi mai cu samă?—În *mama* de ađi şi chiar şi în *bunică*, sentimentul dragostei de neam şi ţară s'a tocit, a amorţit cu desăvârşire. Legăturile cu pământul ţerei sunt slabe, aprôpe nu se mai simţesc. Gustul de tot ce o stroin a orbit pe femeie română şi pare a o orbit din ce în ce mai mult, mulţămită telului de viaţă ce duce, mulţămită pretinsei culturai de lux, cultură vitrigă şi superficială, ce se dă fetelor noastre —viitoare mame, care ne vor da generaţi de pisicute frumoase, gingaşe şi lustruite, mirolanđ în toate limbile, dar dând voce şorecilor sa rodă tot ce mai este sau va mai rămănea românesc în ţara.

În trecut femeia își avea casa ei—cele mai de multe ori casa proprie—gospodăria ei, tot în jurul ei era produsul muncii casnice şi lie-care din aceste amănunte era o legatură de casă, iar casa o legatură

de pământul țerei. Astăzi, lipsa de proprietate, deseale strămutări din casă în casă, din oraș în oraș — multă-mită funcționarismului,—au deslegat pe femeie de casă, a emancipat-o de gospodărie, încătușând pe barbat de budget și dacă se mai iubesc țara sau dacă se face paradă de dragoste de țară, apoi numai lefușora și pensia sunt de vină; căci de, în țară străină nu găsim acești doi agenți ai Pedagogiei naționale: salariul și pensia.

Țaranul își iubesc țara mai bine și mai mult ca boerul. Vatra lui nu e cu chirie și sudorea, cu care Țilnic udă ogorul, e roua care alimentează și cultivă florea dragostei de pământul strămoșesc.

Trădătorii cei mari au fost totdeauna surtucari și încă dintre cei mai de sama. Și să nu mi se dică că țaranul n'a tradat pentru că nu i-a stat prin puțință tradarea; căci dacă numai ei ar fi putut săvârși acest sacrilegiu, atunci puține cifre ar fi avut de înregistrat statistica trădării.

Dar, mi se va obiecta: dacă mama e cu inima goală și uscată, tatăl e român entusiast, filantrop, plin de simț și devotament pentru țară,—dovadă că a făcut și armată.

Cine n'ar dori să plece capul sa se declare învins; însă avem atâtea dovezi singure-vorbitoare: câte reclame patriotice au dat faliment—nu mai dic fraudulos! Tăeți lefile—și cu deosebire acele multe și mari—și apoi să ne numărăm patrioții. Până atunci să recunoșcom că tatăl, de și patriot—fie el patriot macar de accize, arende, diurne etc.—nu are când și nici se gândesc că i-ar încumba cătuși de puțin datoria educației

copiilor și încă ce educație? acea națională: „acesta vine de la sine“. Cancelaria, licitația, antreprisa, cazinul, clubul, sunt prea de ajuns pe capul lui. Și apoi „crescerea copiilor o sarcina femeii“ tatăl se recrează o jumătate oră desmerdându-i —dacă nu sunt prea mulți—se supără când se cam înmulțesc, se enervează când fac șgomot, trântesc ușa și se duce când îl necăjesc din cale afară. Cine a vedut vre un tată—și mai cu samă un tată din *societatea înaltă*— ocupându-se de educația copiilor săi? Căruî barbat i-a plesnit când-va prin cap că chear nevasta-i are mare nevoie de povață și educație? Ignoranța femeii, i se iea în glumă, ba de multe ori trece ca naivitate, și cât de mult lasă de dorit femeile tinere, care trec de pe băncile pensionatelor pline de lux și iluzii goale, în viața conjugală, la maternitate, încunjurate de o atmosferă nesănătoasă pentru dănselle și mult mai nesănătoasă încă pentru copiii lor. Intimitățile vieții de familie sunt ocupate de chestiuni banale și deșerte: moda, intrigile de salon și buduar, clubul, politica. Nici o dată barbatul inteligent și cult nu furișază vre o chestiune, vre un stat instructiv și folositor.

Când venim la mediu și influența lui asupra primilor ani ai copilăriei ne lovim de aceleași piedici; clasa de jos, poporul, care de obicei prezintă cel mai infect mediu, în cea ce privesc educațiunea morală, este ceva mai la adăpost, când e vorba de sentimentul național și afară de perceptor, comisar și amanetele, care veșnic plcă din casa părintescă și ajung la Herseu sau Șloim, copilul este lasat în pace de alte impresii naționale sau ante naționale, ba inca se bucură de perfectă libertate

de a vedea părădile— şi acesta poate că le priesco mai mult de cât dacă ar auzi şilnic vorbindu-se franţuzeşte.

Nu tot aşa se întâmplă cu euconaşul sau duduca, faţă de cari *maman* şi *papa*, ajutaţi de *la bonne société*, îşi exercită influenţa pe o scară întinsă— prea întinsă, din nenorocire.

Cea întâi grijă a mamei care dispune şi cea mai ardentă dorinţă a celei care nu dispune, este de a pune lângă copilul ei o streină, o francesă mai cu samă. Cino e acea creatură, ce familie are, ce a făcut până atunci, ce purtare va avea? acesta nu se întreabă: „*O streină e alt-fel*“ fără discuţie. „*Să înveţe copilul de mic franţuzesce, să-şi formeze accentul*“.

Şi să ne mai dăm încă de urmaşi ai Romanilor! Străbunul Cicerone, înviind din morţi, ar chema cu toată elocvenţa pe Antoniu ca să-l zugrume din nou, vedându-şi urmaşii, cari se silesc a nu mai pronunţa faimosul Ciceri, causa atâtor victime la Vespera Siciliană.

De mic încă copilul e deprins a nu fi român: lângă el stă o streină, o francesă cele mai de multe ori— cum am mai şis—Cea întâi jucărie ce i-se pune în mână copilului e o Polichinelle, i se dă cărţi cu gravuro francose, i se aduc haine şi jucării „de la Paris“ mama comandază mode la Paris, căci „cele din ţară sunt próste“. Românii sunt reu crescuţi, mitocani „se cunoscce că o streină“ sau „se cunoscce că a înveţat la Paris“ şicce mama de un cutare sau cutare gentleman, care nu-ţi vorbesco românescce să-l picci cu lumânarea, ba încă îşi brodeaşă franţuzasca cu câte-va expresii englizesci.

Ast-fel copilul trăeşte în mijlocul admiraţiilor şi dorinţilor de tot ce e străin şi nu vede, n'aude de cât hulă şi despreţ de tot ce e român. „Rochiţa ta e de aţei, dar pe a mea mi-a adus-o *maman* de la Paris“ dice, plină, de mândrie, o fetiţă de 4 ani: Iată o pisică a căror puî nu vor prinde şoreci.

„Maman nu-mi dă voie la Lică fiind că mă face, să vorbesc româneşte“ spune, ridicând năsucul în sus, un băeţuş de 5 ani: Iată patriotul, care de va da greş la bursă, se va aţinea ţanţoş la lefi, diurne şi pensie!!

Se révoltă uniî contra acestei stări de lucruri şi tuna şi trăsesc contra culturii apusene şi în special contra celei franceze. N'au dreptate. Cultura, când cultură e, nu atenteză la sentimentul naţional. Culturii apusene datorim mişcările mari şi regeneratoare ale ţării noastre. Tocmai contrarul, lipsa de cultură, sau cultura-spoelă din zilele noastre, ne dă acest specimen de mame.

Nu francesii sunt de vină dacă îi măimuţărim şi îi măimuţărim prost. Unde a putut vedea mama română, un pui de franţuz, care să începă a vorbi nemţesce ori englizesce şi nu franţuzesce. Francesii sunt şovinişti; nici o ţară nu e mai frumoasă, mai cultă, mai civilisată ca a lor „honneur au nom de France et gloire à mon pays“ suna imnul lor naţional.—De ce nu-i imităm? Francesii se feresc de străinism până la riscul de a se improsti, cat sunt ei de inteligenţi,—„E o adevărată nenorocire că în Franţa chear cei mai distinşi învăţaţi sunt prea mult supuşii influenţei mediului şi nu pot să uite că sint francesi chiar atunci când fac sciinţă. Despreţul pentru străini şi şovinismul sint două plăgi

ale culturii franceze de care trebuie să ținem samă mai ales noi românii, care ne-am născut și trăim sub influența lor. „Iată ce ne spune Dl. I. Tanoviceanu ¹⁾, a cărei părere, cu mult drept, este și rămâne o autoritate pentru noi.

Mama francesă pune englezoica lângă copilul ei—dacă o pune -- însă numai atunci când copilul își vorbește perfect limba.

În Franța, ar fi culmea neroziei, ca un copil să învețe alta limbă înainte de a ști pe a sa. Și la noi „c'est le haut genre“. „Nu scie o bobă românească“ dice mama sau bunica de copilaș sau de nepoțel, și se umflă în pene de mândrie

Ve închipuiți un copil, care vorbește franțuzesce, mănâncă franțuzesce, se joacă franțuzesce și trebuie să simtă românească! Un copil căria îi fură amintirea gânguritului limbei și jocurilor țerei sale; căci copiii noștri nu mai știu jocurile jucate de părinți, ei se joacă franțuzesce, nemțesce sau englezesce.

A trebuit să intervină autoritatea ministerială pentru a învia din morți pe biată oină, îngropată de vie, în țara ei, de jocurile streine.

Până și numele de botez a ajuns să se cerșască stăinilor:

Prima grijă a amei, când se simte mamă, este de a alege un nume—se înțelege strein—care aparține vre unui erou sau eroine de roman. Se restoesc toate romanurile începând cu Xavier de Montepin și Ponson

¹⁾ „Arhiva“ No. 7 și 8 — 1898: „Psihiatrie și Antropologie criminală“ (Respons D-lui Ciceron Protopopescu).

du Terrail și sfârșind cu Zola. Dacă copilul e botezat cu un nume românesc, apoi el e franțuzit numai de cât astfel nu mai avem Gheorghî și Vasilî ci Georges și Basiles, ca corolar ne mai trebuie *Ianus* și *Șandor*.

Evreii români ne imităză—numai în această, Malca devine Matilda; Elca, Ernestina; Ruhla, Rosina etc.

Iată cum căutăm a ne apropia pe streinii din țara noastră.

Ungurii, nu permit a se pune nume românesci, cari n'au traducere perfectă în unguresco și noi nu punem nume naționale, care nu se pot traduce în franțuzesco. Și mai avem încă pretenția de a apara chestia națională !

Poveștile, cântecele noastre—inima și sufletul poporului—s'au dus, multe mame nu știu nici una, le-a înlocuit cele streine. Ce aude, ce vede macar, copilul, românesc în casă ? nimic : cusături, pânzeturî, scorturi etc. sunt înlocuite cu cele streine, care se pretinde a fi mai oltine. Despre trăinăcie nu e vorbă; căci trăinăcia nu intră în cadrul modei contrară fiind variației.

Acosta e copilul nostru. De restul educației nu ne mai ocupăm căci s'a dis câte ceva cu alte ocașii, totuși pentru a întări cele spuse, dau o schița de plan a lui Richter, în care se arată felul cum unele mame — și din nenorocire sunt cam multe de acoste — înțeleg educația:

Planul în chestiune e împărțit pe 12 ore:

Ora I. Morala pură, se va da copilului de mine (mama) sau de cei ce l au în sarcina lor.

Ora II. Morala mixta, sau morala de aș fi util lui însuș.

Óra III. Nu veđi că şi tatăl teu face ast-fel.

Óra IV. Eşti mic, asemenea lucruri sunt pentru persoane mari.

Óra V. Lucrul principal este să reuşeşti în lume şi să ajungi ceva în ţară.

Óra VI. Lucrurile eterne şi nu cele temporale determină meritul omului.

Óra VII. Deci suportă nedreptatea şi aibă rabdare.

Óra VIII. Insă apară-te vitejese dacă eşti atacat.

Óra IX. Dragă copile nu f sgomot.

Óra X. Un copil cu minte nu trebuie să steie nemişcat.

Óra XI. Trebuie să asculte mai mult de părinţi.

Óra XII. *Şi se-ţi faci educaţiunea singur.*

Privesce-ţi elevul dascalu, iată cum Ńi-l împodobesc familia şi Ńi-l dă apoi pe mn. Concurs mai ai din cnd în cnd, dar cele mai de multe ori concurez la stricarea nu la dregerea celor primite de la tine.

Nu mai sta la chibzuela; căci tot pe socotel ta rmne şi acsta. Deci, fără revoltă, pune-te pe lucru: din fie-care ramură de înveţmint scote-ţi o armă de luptă şi un instrument de educaţie. Nu e vorba ca tu se reorganizezi societatea, acsta vine cu încetul, dar cel puţin vei avea mngarea de a fi aruncat smnţa, care în viitorul secol va da altfel de părinţi şi mai cu samă alt-fel de mame: mame conşiente de datoria lor şi vrednice, ca fie-care în sfera ei să fie în stare a da şcolu, olovi; societtei, omeni şi Ńerei, patrioţi.

Atunci ereditatea nu va mai fi de temut şi secolul al XX nu va mai fi în primejdie de a vede epurmn-

când cucută sau mătrăgună, iar pisicuța dragalașă și lustruită cu urechile rupte de șoreci.

Zulnia G. Isăcescu
născută Belvik

1898 Septembrie 26

Primul nostru Congres

Este aproape anul de cînd se agită două chestiuni de o capitală importanță pentru învețătorimea rurală din țară: *unificarea revistelor didactice rurale și înființarea unei societăți a tuturor învețătorilor de la sate*, de o camdată.

Tot ce este învețător rural, conștient de datoriile, drepturile și înrîurirea sa în societatea rurală, tot ce este dascăl sătesc și gîndesce limpede la situația pe care o avem, vede cu ochi pătrundători în viitorul ce ne așteaptă, s'a convins, credem, că nu mai pöte sta nepăsător „n'aude n'avde“ și că este o urgentă trebuință, să ne organizăm în chip demn și serios, *independent de orice înrîurire streină școlei*.

Noi, cei grupați în jurul „Școlei viitoare“ precum și contrații de la „Școla Rurală“, am făcut tot ce omeneșce a fost cu putință într'un timp de un an, ca să îndrumăm mersul nostru pe o cale sănătoșă, unitară.

Socotim că este timpul să vedem ce rode au dat munca și strădania noastră și dacă putem pași în al doilea an al „Școlei Viitoare“ cu puteri unite, în gînd și faptă.

Socotim, că este vremea să dam corp și ființă *societății corpului învețătoresc rural și unicei noastre reviste*.

De aceea am decis, ca primul nostru congres, dacă se pöte numi ast-fel, să se țina în orașul Ploeșci, în zilele de 28, 29 și 30 Decembrie viitor, 1898.

Pe lângă cele două chestiuni, cari ne stau la inimă și cari vor face preocuparea noastră în acest congres, socotim, că e util să luăm în dezbateri: *unificarea școlilor normale, chestia școlilor de adulți și acelor complimentare*, asupra cărora trebuie să deliberăm cu totă chibzuința ce ele comportă, să dăm deziderate, cari să ne serviască de călăuză în viitoare luptă pe cale de publicitate.

Ordinea în care aceste chestiuni vor fi aședate și dezbătute se va vedea în prediua congresului.

Facem dar un sincer și călduros apel tuturor colegiilor noștri din țară, cari au aderat sau nu în scris la ideile noastre, să se pregătescă serios, să studieze chestiunile puse în discuție și statutele publicate aici; iar în seara zilei de 27 Decembrie 1898 să fie în orașul Ploești negreșit, *cel puțin* câte unul, două din *fie-care județ*.

Județele, cari au organizația întemeiată din vara trecută, trebuie să fie reprezentate prin delegații aleși pentru acest scop în conferințele trecute. De altfel pot veni și mai mulți, dacă vor și pot. Chestia este ca *fie-care județ* să aibă reprezentanții săi, cât de puțini, sau cât de mulți.

Credem de prisos ori-ce alte cuvinte: *fie-care înțelege* importanța lucrului și nimic, nici o piedică omenescă n'ar trebui să fie atât de mare, pentru a împiedica pe omenii hotărâți să ia parte la congresul, din care trebuie să iasă *înțelegerea, unirea noastră*.

Scim: este ernă, lipsă, sărăcie destulă și pot fi vremuri rele: Dar unde și când s'a făcut ce-va fără jertfă?

Ideile cer sacrificii de tot felul și nu reușesc de cât acel ce știu și pot să le facă.

Progatiți-vă, colegi, pentru ântăiul nostru congres!

ŞCOLA VIITORULUI

Traducere din revista germană: „Pädagogische Rundschau“

Ciudată cetă se vede colo'n pădure. Toți-s cu fețele pârlite și înroșite. Imbrăcămintea lor e simplă și îndemnatică. Într'inșii totul e sănătos și natural. Ce tare resună pădurea de loviturile toporelor și de cântecele vesele, care însoțesc lucrul lor! Săra ducându-ne cu ei acasă vedem că Goethe, Schakespeare, Kant nu le sînt mai puțin cunoscuți de cât mănuierea toporului în pădure. Vedem pe unul la piano și pe altul la vioară, cum știu scöte sunete, cari să ni resune 'n inimă. Mândria și lenea nu 'ndrăznesc să s'apropie de ei; căci sănătatea, modestia și hărnicia sînt stăpâne.

Îe într'adevăr un tablou de idealizare a școliei. Și cu toate acestea nu-î un vis, ci e chiar realitate. Acesta e descrierea unui internat din insula Abbot, unde cresc copiii de la 11-18 ani. În acest stabiliment de educație (care se află în comitatul englez Derby) se realizează gândirile lui Pestalozzi despre perfecționarea armonică a tuturor puterilor, cari fac cinste omului. E o școlă, unde nu se dezvoltă numai inteligența, ci și întreaga natură omenescă: corp, mîna, picior, ureche, ochiul cu care se dezvoltă dibăcile multiple — o școlă în adevăratul înțeles al cuvîntului—. Nu împăcarea cunoștințelor cu științele și cu învățătura, ci formarea caracterelor o are de scop acea școlă. A învăța, cum să trăim e datoria școlii.

Acest institut de educație merită, să fie cunoscut de toți, care-și iau sarcina de-a crește copiii. Un bun cunoscător al insulei Abbot—Hermann Lietz—ni descrie frumos această școlă.

În partea întâia a cărții ne lasă, să petrecem o zi cu copiii și profesorii institutului. Li vedem dimineața la scolare, apoi la rugăciune în capelă și în sala de mâncare.

Apoi urmăză țrele de clasă. Aici, materiile de învățămînt îs potrivite cu vrîsta și priceperea școlarilor. Științele naturale, Matimațicele, Desemnul și Geografia s'nt strîns legate între ele; la lecția de germană nu se vorbește decît nemțesce, la cea de franceza, franțuzesce, etc. Toți profesorii pricepuți și cu tragere de inimă pentru descoperirea celei mai bune căi în instrucție și educație.

După amieză e numai lucru și joc. O parte din școlari cară fin, o altă parte la atelierul de stolerie, cei mai mari (18 ani) stau în apă până la genunchi ocupați cu facerea vaporului, unul se duce noptea la poștă după corespondență. Dacă se 'nbolnăvesce vre-unu, un scolar se duce imediat la doctor sau la farmacie.—După masa de seră se dau petreceri muzicale sau se reciteză poesii.

Îndată ce copiii s'au culcat profesorii trec în odaia de conferință, unde convorbesc asupra greutăților ivite în timpul zilei și a mijloecelor de 'nlăturarea lor. Atunci directorul institutului respunde la 'ntrebările propuse de profesori. Ideia lui e, că școlarilor li trebuie insuflat adevărul că națiunile nu trebuie să se lupte între ele, ci să lucreze împreună la marea operă—fericirea omenirei.—Starea de perfectă sanătate a școlarilor se bizue pe următorii factori: Mâncare nutritivă și cumpătată, (Alcoolul nu-î permis) variație între lucrările corporale și cele intelectuale și curățenia în toate.

Și sănătatea morală este excelentă. Amăgirii grele se 'ntimplă tare rar. Profesorii cunosc bine pe școlari și sînt

dibaci în luptă pentru oprirea aplicărilor rele. Ocupați totă ziua cu lucrul și supraveghiați. ne'ncetat răul e alungat pe nesimțite.

Multă atenție merită și educația lor religioasă. Ore hotărâte pentru învățarea Religiei nu sînt, cu toate acestea în viața institutului resuffi atmosferă religioasă. Primblările : pe munte, la apă, în pădure sînt însoțite de serviciul divin. Isus nu-î considerat de școlarii ca a doua persoană dumnezească, ci ca prieten, conducător și model. Religionea și Morala n'au rol pasiv, ci îndemnă la: blîndeță, milă, prietenie sinceră, etc.—Dogma nu-î aruncată, dar nici trîmbițată.

În partea a doua a cărții sale H. Lietz vorbește despre superioritatea sistemului de educație din Abbot față cu cel practicat aproape pretutindeni. Sistemul de pînă acum nu mai este complet, cum era pe cînd casa părintescă îndeplinea lipsurile școlii.

Prin înmulțirea populației lupta pentru traiu s'a îndeclit, majoritatea părinților nu mai au cînd gîndi la educația copiilor. În orașele mari mai cu sēmă, copiii își trec vremea pe strădi, viziteză crișmele și localurile de petrecere, cari păgubesc atît de mult sănătatea fizică și morală.

Mai departe el arată cum ar trebui conduse școlile, pentru care cere mai întăiū educatorii deștoinicii. Conducătorul nu trebuie ales numai după cum predă lecțiile de probă, ci și după priceperea ce are în conducerea morală a clasei lăsată o lună măcar pe sema lui.

Închelem descrierea cu dorința ca acei, ce se ocupă de creșterea tineritului, părinți, profesori sau autorități să se intereseze de staturile prielnice din această carte și ast-

feliu ideia reformării școlilor să câștige tot mai mulți sprijinitori.

Cl. Macarescu

Schița lecțiunei de Religie

„BOGATUL NEMILOSTIV“

(Lucea XVI, 19—31)

Divisiunea II-ua, anul II

I. a) Omeni bogați. Omeni saraci. Datoriile celor d'întăiu cătră cei de al doilea. Omenii cari ajută pe saraci sunt plăcuți lui Dumnezeu. In general, omenii ce fac fapte bune sunt iubiți de Dumnezeu.

Domnul Isus Christos ne înveță să ajutam pe saraci.

b) Astăzi, am să vō spun ce a dis, o dată, Isus Christos despre un om bogat, care nu ajută pe saraci.

II. a) *Se naréză, de învățator, cuprinsul întregii istorisirii, ținendu-se cât mai aprōpe de textul cărței*¹⁾. Se desvoltă următorele puncte (momente):

1) Bogatul și Lazăr.

2) Cu ce s'ar fi mulțămit Lazăr.

3) Unde a fost dus, după mōrte, sufletul saracului și unde al bogatului.

¹⁾ V. „Carte de Cetire“ pentru divisia II, anul II. de G. D. Serbu, p. g. 36.

4) Cererea bogatului și răspunsul ce i s'a dat de Avram.

Se arată imagina din carte, lăsând pe copii s'o privească câte-va momente.

5) A doua cerere a bogatului și răspunsul primit.

Prin 1—2 întrebări, se scote de la elevi titula istoriorea povestite, scriind-o pe tabelă.

b) *Se reproduce istoriœra de școlari, ajutându-i, la necesitate, învățatorul.*

c) *Aprofundarea în materie.* Din ce să fi fost lăcute hainele bogatului? Sinul lui Avram. Ce munci să fie în iad? Cum e în raiu. Prooroci sau profeți aũ fost nișce barbați luminați, cari aveau darul de la Dumnezeu de a spune cele ce erau se se întimple în viitor.

d) *Aprofundarea etică.* Prin cate-va întrebări, se induc copiii a scote: *Acel bogat era nemilostiv.*

III) Se povestesc istoriœra, „Vocea conștiinței“ (V. „Carte de Cetire“ pentru cl. III—IV rurală de G. D. Scraba, pag 16).

Se îndreptează atenția copiilor, asupra punctelor comune din cele două istorisirii, asociindu-le

IV. *Să fim milostivi către saraci.*

V. a) Li să spune școlariilor, să se deprindă a povesti frumos, pentru ședința viitoare de religie, lecția ce li s'a explicat adî! Tot atunci, se va ceti piesa respectivă din carte.

b) Intr'o $\frac{1}{2}$ oră de ocupație, să va da de făcut in scris, conținutul pe scurt, al lecției predate: „Bogatul nemilostiv.“

c) Intr'o $\frac{1}{2}$ oră de lecție indirectă de caligrafie să va da descris, învățătura morală scosă la trepta a IV a lecțiunei.

V. Gostăchescu

Învățătorul comunei Șoldănești

Cot. Hârtop, jud. Suceava

Capacitatea intelectuală a femeii.

(Michel Delines)

(Urmare)

D. Darkchevitch presintă o nouă măsură a dezvoltării intelectuale a individului. El crede a o fi găsit în raportul dintre greutatea creierului și greutatea măduvei spinărei. Măduva spinărei este acea parte a sistemului nervos central, care guvernează exclusiv sfera somatică ¹⁾ și rămâne străină sferei psihice. Măduva spinărei este prin structura sa un reflect direct al structurii corpului, dar în acelaș timp ea este în relațiune cu creierul, unde ea proiectează, pentru a dice ast-fel, părțile corpului cu care ea este în contact. Astfel creierul conține pe lângă elemente, acăror funcțiune este psihică, elementele care n'au-de cât o funcțiune somatică. Numărul acestor din urmă elemente trebuie să fie fără îndocă în relațiune directă cu măsura dezvoltării măduvei spinărei. Este evident, că raportul între greutatea creierului și greutatea măduvei spinărei ar fi fost aceeași la toate a-

¹⁾ A nu vedea n, 11—12, anu! II.

nimalele, dacă creerul nu conţinea elementele, care n'aparţin la viaţa somatică şi sînt în raport direct cu funcţiunile psihice. Prezenţei acestor elemente se datoreşte fără îndoială diferenţa în raportul greutatei creerului şi a măduvei spinărei. Şi lucru curios, şi care sîmănă cu totul în favoarea teoriei profesorului rus, rezultatele obţinute, căutând relaţiunea între greutatea creerului şi aceea a măduvei spinărei conrespund perfect cu ideea ce noi ni-o facem repede despre inteligenţa animalelor.

Iată tabloul raportului greutatei creerului cu greutatea măduvei spinărei:

Broşca ţestosă	1, 0.	Cănele	5, 0.
Cocoşul	1, 5.	Foca	5, 0.
Hulubul	2, 5.	Cărtiţa	6, 5.
Ōea	2, 5.	Ariciul	7, 0.
Boul	2, 5.	Balena	necunoscut
Calul	2, 5.	Şimpanzeul	necunoscut
Risul	3, 0.	Omul	49,0.
Măţa	3, 0.		

Este în adevăr foarte curios de a vedea, că în acest tablou omul singur ocupă un rang aşa de ridicat, şi că îndepărtează într'un mod însemnat toate cele alte animale. Cu toate că profesorul rus n'a putut da cifra exactă a raportului între greutatea creerului şi a măduvei spinărei la balenă, elefant şi cimpanzeu, el crede a putea determina prin analogie că acest raport ar fi pentru balenă, 10, 0, pentru elefant, 18, 0 şi pentru cimpanzeu, 15, 0.

Vedem că totul concurează a face de a primi noua formulă a tînărului savant rus, ca expunînd mai bine gradul dezvoltării intelectuale a individului.

Acum să aplicăm această formulă la cestiunea ce ne

înteresează: diferenţa intelectualului la barbat şi la femece. După anatomistul Bischoff, greutatea creierului barbatului este de 1398, 25, greutatea măduvei spinăreii este de 28, 25; raportul între greutatea creierului şi a măduvei spinăreii va fi dar de 49, 4.

După acelaş anatomist, greutatea creierului femecei este de 1300, 25, şi greutatea măduvei spinăreii la femece este de 26, 37; raportul între amândouă va fi dar de 49, 3.

Raportul între greutatea creierului şi a măduvei spinăreii la barbat şi la femece este dar identic. Prin urmare, nu este ştiinţificesce nici un rezon de a susţine că femecea este prin organisaţiunea sa de o capacitate intelectuală inferioară a celei a barbatului.

Smaranda G. Cosmovici.

Ty. Némŷu

Proverburî, locuţiuni proverbiale şi fel de fel de idiotisme.

cu explicaţiuni necesare.

(Urmare)*.

LI. **Bleştire.**

100. *Abia bleştesce*, se dice. când cine-va abia se mişcă.

LII. **Bob.**

101. *Par'c'ă tras în boghî*, se zice celui. care ni-

*) No. 9 şi 10 an II, pag. 274.

meresece tecmai la timp (de la *gîcirea în boghî*: patru-deci și unu de boghî, bine sciți, bine gîciți; d'a fi, ș'a fi, să.....).

102. **Bob sositor**, adică sosesece, ca cum bobu i-a spus.

103. **Bob numerat**, se dice, când scii ceva foarte bine și ți dai socotelă îndată.

LIII. **Boenă**

104. **Boenă de serat**, adică serat, foarte tare (se vede că *boenă*, de la *ocnă*, de unde se scote sarea).

105. **Înghețat boenă**, adică foarte tare înghețat (se vede, că ca cum sta sarea de tare, așa de înghețat).

LIV. **Bodrîngă**

106. *Alăga-se de prosnicul lui* **Bodrîngă**, blăstăm pentru cele adunate cu hăpea (male parta, male dilabuntur).

LV. **Bogat**

107. *Putred de bogat*, se zice de cel foarte bogat.

108. *Nimic nu se nasce bogat* (*nemo nascitur dives*), se dice pentru înțelegerea celor, cari vor să muncescă, cu să aibă în destul și să fie și ei bogați.

LVI. **Bordei**

109. *Câte bordee, atâte obicei*, se dice, când vezi că unul susține ceva într'un fel, altul într'altul.

LVII. **Borș**

110. *Îi bun cu borș*, se dice celui gărgariț sau prea curtenitor.

111. *Acuș! ăa!...te umple* **borșu**, dicit celui, care se obrăsnicesco și nu vra, să se astâmpere, adică c'aî să'l plesnesci.

112. *Mie nu-mi suflă nimene în* **borș**, dicit celui, căruia voesci a'î arata, că nu'l poți suferi a se amesteca și obrăsnici mai mult.

113. *Ai venit ca la* **borș**, adică așa de iute și nu mai stai.

114. *Acru-u-u! acru* **borșu**, se dicesc trăgându-se de cap sau de urechi pe cine-va, când se umple borș; iară pe urmă de câte-orî vraî, să riđi.

LVIII. **Bortariu**

115. *Ia un* **bortariu**, se dicesc celui, care așa'î de leneș, de stă mai numai prin borte și încă se face cu cap la răspunsuri.

LIX. **Bortă**.

116. *Nici în* **borta șoreculu** *nu ve* **șcapa**, adică nicăeri.

117. *Am mai astupat o* **bortă**, adică am mai plătit o datorie sau am mai îndeplinit o trebuință mare în casă.

118. *A făcut o* **bortă 'n ceriu**, se dicesc de cel, care face și el odată ceva, sau de petrecere, sau de binefacere, oșind din starea de mai nainte, și, și atunci e luat în ris, că *a făcut o bortă 'n ceriu*.

119. *Iesă dracul dintr'o* **bortă** *c'un papuc și c'o ciubotă*, se dicesc celui, care se 'ncalță la un picior cu un tel de ciubotă și la altul cu altul; sau celui care nu potrivesc bine cele de pe dânsul, par'că iese din visiune.

LX. Bostănărie

120. *Frica păzesc bostănăria*, se dice, când cineva de frică n'a făcut, ceea ce nu trebuia, să facă.

LXI. Bot

121: **Bot la bot**, se dice de cei, cari stau numai unul cu altul și punând la cale.

122. *Face bot*, adică se mânia și ca cum nu î-ari veni ceva la socotelă.

LXII. Boă

123. *De cât mâine un boă, măi bine ați un oă*, se dice celui, care promite mult da pentru măi târziu. pôte pentru nici-odată și pentru present nimica.

124. **Boii trieră și caii mănâncă**, adică cei proști ca boii de bunî, ce's, fac totul și muncese și șarlatanii leneși profită.

125. *L'a dat d'a bou*, adică l'a resturnat (de la jocul cu bețe *dis d'a bou*).

126. *Nu i's toț boi a casă*, adică e supărat, nuî în toți banii lui ca in tot-de-una.

(Va urma)

George A. Cosmovici
Tg.-Nemțu

METODICA ISTORIEI ¹⁾

Cuvîntul educațione, care începe a fi introdus în limbă prin vîcui al 17-lea, însemneză a cresce omeni. Omul

1) Conferință ținuta înaintea corpului didactic primar din jud. Suceva, în ziua de 16 August anul curent.

este faptură eminentamente sociabilă. În general fenomenele tipice, legele evoluţiei umanităţii, în complexul lor, precum şi chestiunile politice şi sociale, sunt tratate de *Sociologie*, iar în special de *Istorie*. Acest obiect de învăţămînt, nu de mult pus în programa şcolii primare ca materie a parte, era, mai înainte, cuprins cu geografia, fizica şi istoria naturală, în cadrul *cunoscinţelor de folos general* cari, se tratau pe baza cărţii de citire.

Insemnatatea Istoriei pentru educaţiune este neasemănat de mare. Ea ne ajută la dezvoltarea inteligenţei, ascuţirea memoriei, întărirea voinţei, formarea caracterului şi mai presus de toate la dezvoltarea unui nobil sentiment numit *patriotism*. Simţimîntul acesta începe a se dezvolta în copil îndată ce el cunoşce bine pe strămoşii sei, adică pe acei oameni, cari s'au devotat cu trupul şi cu sufletul pentru dezvoltarea ţerei. Atunci se naşte într'insul un fel de admiraţiune pentru acei bărbaţi şi pentru patria, ce au ridicat-o ei. Când copilul va cunoşce evenimentele Istoriei sale naţionale, când va fi familiarisat cu numele celebrilor bărbaţi, atunci va considera patria sa ca pe o mare familie, la care va ţinea cu atât mai mult, cu cât o va cunoşce mai bine; va imita, dacă nu în totul, cel puţin în parte, frumoşele exemple ale strămoşilor, cari prin moştenire sunt şi ale sale. Atunci, pentru el, nume ca a lui Cogălnicenu, Brătenu, Roseti etc, vor fi adevărate imagini sfinte, cari-l vor inspira şi întări în momente grele pentru patrie.

De şi pote voiă largi prea mult cadrul conferinţei mele, totuşi, vĕ rog. să'mi daţi voe, să dic câte-va cuvinte şi asupra *patriotismului*.

Chiar în acest vĕc al naţionalismului, se găsesc încă mulţi care afirmă că, expresiunea de patriotism, e o noţi-

une vagă, fără nici un conţinut, care se întrebuintează mai mult de paradă. Ei tratăză iubirea de patrie ca pe un sentiment egoistic, dându-i epitetul de şovinism şi sprijinindu-se pe o greşită interpretare a cuvintelor lui Socrate, care dicea că e cetăţenul lumii, ne îndemnă la *cosmopolitism*. Răspunsul ce voiu da unor asemenea rătăcitori, va fi tocmai explicaţiunea ce voiu da *iubirei de patrie*.

Bossnet se exprimă ast-fel în această privinţă: „orî-ce iubire ce cine-va are pentru sine însuşi, pentru familia şi pentru prietenii seî, se resumă în iubirea pentru patria sa“.

Nu a rare orî audim, în vorbirea comună dîcându-se: cutare localitate e patria maslinului, cutare a curmalului cutare a leului etc. Acesta însemnăză că plantele îşi au geografia lor, adică vieţuesc în zone variate, dar constante. Animalele îşi au localităţile lor de predilecţie, climatele lor favorite, ele îşi împart ast-fel pămîntul pe care-l înbogătesc şi-l animăză. Multe din ele le vedem ataşându-se de casa omului, pe care o consideră ca un fel de patrie, pe lângă care li place să trăiescă şi să mōră. La fie-care primavară rîndunica revine, după ce a străbătut peste multe mări şi ţeri. În fie-care sară animalele se întorc de la păşune acasă. Hulubul face cincî sute de leghe în trei zile, spre a se întorce la hulubărie. Cănele caută se sfarme lanţul ce-l deţine departe de locuinţa stăpînului seû, spre a se întorce după anî îndelungaţi, încă plin de bucurie. Tōte aceste fapte ne fac să atribuim animalelor *instinctul localităţilor*.¹⁾ La om acest instinct devine iubirea de patrie sau *patriotism*. Omul se ataşăză, prin obicinuinţi, cătră locurile pe cari s'a născut, iubind până şi pietrele de pe ele. Cuibul coyi-

¹⁾ Aimé Martin L'édnea tion des mères de famille.

lăriei noastre, fie el un oraş cu strade murdare şi clădiri obscure, abia locuibile, fie un cătun uricios, aruncat în fundul vre unei văi prapăstioase, noi tot îl iubim, da îl iubim, fiind că acolo am respirat pentru prima oră, acolo am iubit, acolo am fost tineri, şi fericiţi ca o pasere sub aripele mamei sale. -

Une-orî farmecul ce ne ataşază de ţara natală, este balansat în tinereţe prin trebuinţa de a vedea şi de a cunoşce. Această pasiune neliniscitoare, este încă o lege a naturii: trebuinţa omului de a parcurge globul, trebuinţa ca ideile să se schimbe, ca fraţii să se întâlnească. Ast-fel instinctul ce ne lăgă cedază pasiunii ce ne târesce: lumea se deschide înaintea noastră şi privirile noastre se perd în spectacolul imaginar al deliciilor şi sărbătorilor sale. Dar mai târziu când ne lovim de desiluzii, când suntem bătuţi de vântul contrariarităţii, căutăm un adăpost contra furtunei, şi nu'l aflăm de cât tot în scumpa noastră patrie, ce cu braţele deschise ne primeşte, oferindu-ne cele mai dulci amintiri.

Intorşi în patrie, na defilează pe dinaintea ochilor toate cele din trecut: ne vedem împodobiţi de inocenţă şi juneţă în mijlocul unei mulţimi plină de veselie, parcurând patria eşind cu tovarăşii din şcolă, martorul primelor noastre succese, sau singuri şi visători pe potecile singuraticice ale muntelui, sau în fine stringând mâna unui prieten. Şi acoperiţi de ranele ce străinăitatea ne-a făcut, ne simţim renăscându-ne în mijlocul acestor imagini graţioase a primelor noastre plăceri.

Iubirea de patrie este iubirea de ţera natală, întinsă asupra tuturor omenilor, cari vorbesc aceeaşi limbă şi trăiesc sub aceeaşi lege; este o fraternitate mai largă de cât

acea a familiei, dar încă prea strîmtă pentru sufletul nostru. Dovadă că iubirea de patrie, așa cum o înțeleg legislatorii noștri, nu este decât un sentiment mutilat, e că cuceririle o măresc : ea este mai mult sau mai puțin vastă urmînd geniul lui Alexandru sau a lui Cesar. Trebuința ce popoarele cuceritoare simt de a cuceri, este trebuința de a face din toate popoarele un popor și din toate patriile o patrie. Noi executăm, fără să știm această mare lege a naturii care, tinde a ne face să îmbrățișăm globul întreg. Erôrea nu este în idee, ci în acțiune. Noi încercăm cu armele ceea ce nu se poate îndeplini de cît prin iubire.

Din cele expuse vedem că, instinctul localitaților, instinct curat animalic, se ridică în om prin indoita impulsivitate a frumosului și infinitului, pînă la iubirea de nemul omănesc. Iubirea de nemul omănesc, este iubirea de patrie cum o înțelege Socrat și cum o voește legea naturii. Dumnezeu a pus această iubire în sufletul nostru, pentru a înlătura toate urile naționale, care impart popoarele, și toate războaiele fratricide, cari ultragiază umanitatea.

Primele rudimente ale Istoriei se găsesc în micile istorioare, cu ajutorul cărora fixăm atențiunea copiilor asupra celor d'întîi exerciții de lectură. Aviditatea copiilor pentru istorioare înlesnesc învățătorului mersul spre adevărata Istorie, trecînd prin biografie. Viețile regilor, a omienilor de stat, a generalilor și a altor omeni mari aparțin în realitate Istoriei.

Pentru ca să înțelegem mai bine Istoria, ne trebuie o mare cantitate de cunoștinți prealabile și spiritele cari intrunesc asemenea condițiuni, rar au trebuință de dascăl. Marii istorici vechi și moderni, trebuie să fie lectura de predilecție a omului matur.

Singură ştiinţa ni dă cheia Istoriei. Fenomenele sociale le putem înţelege numai cu ajutorul biologiei şi psihologiei. Cele mai simple fapte din viaţa socială, ca bună oră raportul între cerere şi ofertă, nu le putem înţelege, până când nu am făcut observaţiuni empirice asupra naturii omenesci. Şi dacă adevărurile sociologice cele mai elementare, nu le putem pricepe, dacă nu ştim cum omul cugetă şi simte în anume împrejurări, apoi e limpede că nici odată nu vom înţelege sociologia pe deplin, dacă nu vom cunoaşte în fond omul cu toate facultăţile sale corporale şi mintale.

(Va urma)

F. C. Ionescu

Dirigintele şcolii din Tg. Paşcani

Dascălul rural şi mediul în care trăeşte.

Te faci dascăl rural şi nici nu ştii câte greutate, vei avea pe capul tău. Indată ce ai fost numit, te duci şi ieşi pe samă zestrea şi arhiva şcolii. Incepându-se cursurile, te vei apuca de ținut lecții cu copiii; dar această nu-ți vin regulat. Ba ce-ți mai mult nici cărți nu-și cumperi toți de cât după o lună 2 de la începerea cursurilor.

Tu ai de lucrat cu 5 cl. în 3 diviziuni. Ai învățat în școală a trece o lecție prin treptele formale, cu alte cuvinte te pricepi bine în ale dascăliei; dar când vii să faci și la școală ta cum ai învățat, vezi că nu-ți chip de cât, ori să faci lecția galopând și atunci cunoștințele date vor fi slabe, ori să faci lecția cum se cuvine

*Amu
de citit
2h. 8/10/72*

dar atunci vei rămânea cu materia ne predată.

Administrația locală se uită cu ochii reî la tine, căci ea e alcătuită din omenî. cari nu pricep nici munca ta și nici pe tine.

Din relațiunile ce ai cu cei de la adm. locală te convingi că, acești omenî nu-ți sunt după cum gândiaî la început.

Cerințele ce le faci adm. pentru școlă, vedî că se fac mai mult de silă, dacă se fac. Töte acestea te pun pe gânduri.

Bine ar fi dacă între școlă și adm. n'ar fi absolut nici o relație. In multe locuri se întămplă ca preotul să se uite chiorîș la tine chiar de când te a vedut. Acesta din punct de vedere al egoismului, al acestuî ticălos sentiment, care röde încă pe mulți individi. — De se întămplă ca preotul să mai aibă și copii la școlă, apoi e mai anapoda treba. Iși dice omul: „cum să pote ca eu să am copii proști! ? “

N'am pretenția că acestea sunt cazuri absolut generale, dar in multe locuri ast-fel stau lucrurile.

In alte țeri, cum de ex. e in Norvegia, preoții, învățătorii își înțeleg misiunea lor perfect — și in bună înțelegere fac minuni de progrese intru luminarea semenilor lor.

Acolo școlă este ajutată de ori-ce cetățian și toți sunt convinși că acestă instituțiune nu-sî atinge scopul final, dacă sarcina ei e lăsată numai pe spinarea învățătorului.

Lă noi nu numai că nu sîm ajuta învățătorul, dar chiar i se pun bețe in rötă spre a nu pute lucra cum 'l-ar trage inima pentru luminarea populațiunei in mijlocul

căreia trăeşte. — Sunt şi la noi excepţiuni unde preoţii lucră alături cu ai noştri, dar acestea sunt cazuri rare, în cât cu o floare nu se face primăvara.

Administratorii moşiiilor se uită tot urât la tine pentru că li răpesci plugăraşii.

Sătenii la rîndul lor, cât din nesciinţă, cât din e-nxemplele administraţiei, a preotului şi cuconului X, se uită şi ei ca mîta la şorec la tine. — Tu te vezi dar singur în societate.

Atunci îţi dici: am să caut să stau acasă, nu mă duc la nimeni, de cât dör la vr'un coleg, frate de suferinţă, şi am să-mi cumpör cărţi de citit. Hotărîre de altfel eroică şi laudabilă. Cauţi în pungă, vezi că-i aproape golă şi n'ai cu ce îţi cumpöra cărţi. Mai citesc pe cele cărţi din şcolă, dar de la o vreme te plictiseşci căci aproape le scii şi paginile—şi apoi dör ai şi tu un gust de om, dragă Doamne, de a ceti ceva mai de sa mă, de a-ţi mări cercul de cunoscinţi din diferite ramuri de sciinţi.

In asemenea împrejurări vezi că-i greu de trăit, simţeşci cum ţi se duc rînd pe rînd idealurile ce avea când ai intrat in lumea mare.

Ast-fel stau lucrurile de o cam dată, dar mai târziu o mai greu. După câţi-va ani, de singurătate, te hotăreşti să te însori, să mai iei o fiinţă partaşă singurătăţii şi chinurilor tale. Ai găsit'o şi v'aţi prins să fiţi tovarăşi in vieţă. Şi astfel de unde până acum la necaz diceai „vai de mine,“ de acum vei dice „vai de noi“ După cât-va timp capeţi un copil, apoi altul şi iar altul; dar de acum nu vei mai dice nici „vai de noi“ ci „vai

de noi și de noi“. Ca nici odată în viața ta; de aici înainte, nu te apasă mai mult grija zilei de mâni. Și de acesta grijă nu vei mai scapa până la mormînt.

Mijlôcele tale de trai, grija dîlei dn mîni, nu-ți mai dau răgaz de a te gândi la alt ceva de cît la slujbă ca să nu perdi și puțînul selar ce ai.

Ca să te cultivi mai nu te mai gîndesci, căci n'aj cu ce. La viitorul copiilor tei de și te gîndesci și ți se stînge inima de durere, dar condițiunile materiale îți amorțesc simțirea și cadî pe gînduri, cadî într'un fel de pivotelă— Dar greutățile nu s'au mîrginit aici.

Te pomenesci că cutare domn îți trimete prin re-visorat, un chestionar fie istoric, geografic, folkloristic ori mai sciu eu cum, să'l completezi cît se pôte mai în grabă și cu multă atențiune; ba ce i mai mult cu amenințare din partea autorității respective că, ba ți se va lua din salariul cel mare ce ai, ba că vei fi raportat Ministrului spre a decide în consecință și iacă așa toți se servesc de tine pentru ei—și nu-i de mirat că cîte odată D-nii cu asemenea chestionare te mai fac și leneș, că nu citesci nimic și progresele ce faci în școlă sunt slabe.

La unii să mai trimet și instrumente pentru observațiunile udometrice și metereologice și apoi cu asta chiar îți frige pielea, vorba Romînului.— Trebuie să faci observațiuni esacte și să dai corespondența la timp. Și corespondența în acestă privință e destul de respectabilă, căci întrece pe acea a școlii-

Acestea tôte pentru gratis și mulțamiri, care nu te încăldesc.

Cei cu chestionarele nici nu mai muțămesc, ba ce-i

curios că după ce scot opere și încasază binișor bani, aici nu pomenesc macar cu ajutorul cui au adunat atâta material.

Lumea le admiră stăruința la muncă fără să știe că albinele au fost robi învețămintului primar.

Acestea tete formează suplimentul muncii sale.

Sub influența mediului în care trăiești și în urma muncii penibile, te sleiești psihicește și fizicește, ajungi dintr'un băț vesel și sănătos, un slăbănog, un tînăr bătrîn, un individ care numai de mörte ești tu.

O dată am vizitat un Dr. cu un prieten al meu, voinic și sănătos. Am recomandat Dr-ului pe prietenul meu că e dascăl și Dr-ul a spus că e vesel că cunoște un profesor voinic și sănătos. Omenii aceștia culți își dau perfectă socotolă de influența mediului în care trăim și a muncii ce ducem și de aceea numitul Dr. a rămas mirat când a vedut pe prietenul meu.

Cine știe dacă nu vor mai veni pe capul nostru și alte greutăți! Ceea ce știm e că, salariile noastre nu se vor mai spori pînă când noi nu vom cere acesta, pînă când nu ne vom uni glasul ca toți împreună să arătăm că față cu multele cerinți ale vieții, nu mai e chip de trăit omenesce cu salariul ce avem.

Medial în care trăim, mijlocele materiale de care dispunem, munca ce trebuie să desfășurăm, au o influență covârșitoare în rău asupra noastră.

Această influență duce la starea pe loc, pe când alții merg înainte, duce la ramolire. E de mirat, e raritate și cine știe cu câte jertfe pöte, dacă sunt încă dascăli rurali peste care nu și-a întins ramolimentul haina sa.

Nu cred că va fi cine-va care să ia în nume de rău aceste destăinuirî, ba chiar îmi vine a crede că arătarea acestor nevoi va face să se mărimărească numărul acelor care simpatizează cu ai noştri.

T. V. Ungureanu

1898 Noembrie 3

Cîmestî

Importanța conferințelor parțiale

În articolul „Icône reale din viața învățătorescă publicat în „Revista societății corpului didactic din jud. Neamț“ Dl. Chirilă Rășcanu autorul acestui articol cere : „ca concursurile de desinitivat să nu fie *prea severe*, „mai cu samă cu acei învățători, care au terminat „școlă Normală prin 1879 sau 1885, pe când nici vorba nu era de școlile de aplicații și de lecțiuni practice. „ Practica pepagogenică de și despunea de 10 ore pe săptămână, consta pe atunci, în a visita câte „o săptămână fie-care școlă primară din localitatea unde „se află o școlă normală“

Cetind articolul D-lui Rășcanu, mi-a plăcut chipul cum D-sa arată adevărul; clemența însă ce o dă părere a se acorda celor de la 1879 — 1885 m'a lasat melancolic și mi-am dis: dacă acești colegi, pentru care se cere clemență s'ar fi mișcat, s'ar fi intrunit în conferinți parțiale,—în afară de cele generale, a căror rezultate se știe cât de slabe erau până mai anii trecuți—dacă prin introducerea între ei a normaliştilor tineri,

cunoscători de chipul tinerei—după legile psihologie— a lecțiilor— în loc de discuții teoretice s'ar fi ținut lecții practice, dacă participând la asemenea lecții, criticând cu experiența lor de dascăli vechi pedantismul tinerilor unde l'ar fi aflat și adoptând părțile bune, părțile basate pe legile firești ale procedurii în predarea lecțiilor, nici răspunsuri slabe Dl. Hüg de la „Opinia“ din Iași n'ar fi observat cu ocazia concursurilor de definitivat și n'ar fi pus în poziție nici pe colegii lor să ceară clemența pentru ei.

„In unire stă puterea“ în toate. Discuțiile, criticele și constătuirele întaresce pe orî-cine și-l luminează? Orî cât de tenace și conservator fie cine-va în ale lui, când constată că lumea e mai alt-fel de cum scie el, se mai schimbă, evoluează, pe calea progresului, nu stă ca colbecele în căsuța lui. Ajunge, cred, unui om o lună de zile să stea între copii și ai săi, conducând și școla și afacerile lui; o're o zi pe lună n'ar putea-o jertfi celui mai bun și mai lesnicios mijloc de a se instrui, de a se constătui cu ai săi, conferințelor parțiale?

Când asemenea conferinți ar fi conduse cu tact, și pricepere folosele lor ar fi foarte mari. Aici, în mijlocul colegilor, o dată pe lună își poate spune orî-cine greu ce întîmpină în cursul lunii, nevoele ce are și dacă nu capătă altă ușurare, primesce cel puțin un sfat bun și prietinos de la ai săi.— Așvîrliți în mijlocul întunecimei, neavînd cu cine schimba în satul teu macar o vorbă relativ la școlă și nevoele ei, întrunirele lunare pentru cei ce se deprind cu ele sunt leacuri mari sufletesti. Intrebe-se membrii ordinari ai societății didac-

tice „Bistrița“ din jud. Suceva, înființată ca cerc conferențiar în 1888 și se va convinge orî-care de importanța conferințelor parțiale. În aceste întruniri bătrînii au avut între ei focul tineretului, iar tineretul practica și experiența bătrînului și nici unii nici alții nu regretă că jertfesc lunar câte o di, în interesul școlii și al lor.

Și efectele bine-făcătoare ale întrunirilor în conferinți parțiale s'ar revarsa cu timpul și asupra sătenilor. Ei ar avea în aceste întruniri exemple de a se strînge și ei la constătuiri, și cum conferințele învețătorilor sunt ast-fel publice, s'ar putea aduna la ele și săteniî putîndu-li-se ținea conferinți—dându-le sfaturi— agricole, de igienă, etc.

Intruniți-ve deci, iubiți colegi, în conferinți lunare, pe cercuri, constătuți-ve asupra nevoilor școlii, faceți lecții practice fără a ve jena unul de altul, discutați metodele și chestiunile pedagogice și fiți sigur, că atunci nici unia dintre voi nu veți avea nevoie de clemența nimăru, și veți eși în tot deauna de la asemenea întruniri mai luminați, mai întăriți cu duhul.

Ferul, că e fer, și de remăne neșters, prînde rugină; d'apoi învețătorul, dac'ar remănea numai cu ceea ce a învețat în școlă, fără să mai cetească, fără să mai asiste la conferinți, fără să mai vadă cum face și altul?!

Nu luați în nume de reu cele de mai sus. Le spun din experiență; și ea m'a povățuit și acum de a scrie aceste rînduri spre a arata și altora ceea ce noue, cercului conferențiar „Bistrița“ din județul Suceva, ne-a făcut bine.

M. Lupescu

A P E L

Onorabil Public Român,

Toate popoarele civilisate tind astăzi spre progres în tot ceea ce se numeşte activitate omenească.

Toate popoarele se năzuiesc să ajungă la culmea perfecţiunii pe toate căile şi în toate direcţiunile, ca astfel să ajungă la culmea dorinţelor şi aspiraţiunilor lor, lăsând generaţiilor viitoare, câmpul activităţii dezvoltat în toată splendoarea lui.

Să urmăim şi noi această cale, pentru a ne putea împlini rolul ca popor civilizat în orientul Europei să nu lăsăm nimic ceea-ce ne-ar putea să ne folosească şi să ne înalţe spiritul şi inima într'un estas sublim.

Toţi lucrează în diferite direcţiuni şi fie-care are ocaziune pentru o branşă oare-care ; asemenea şi eu m'am pasionat încă din copilărie pentru „apicultură“ şi de atunci şi până acum într'un şir lung de ani am urmărit cu pasiune viaţa şi traiul albinelor şi m'am convins, că acest ram de bogăţie naţională merită mai multă atenţiune de cât i-se dă astăzi şi că ar trebui mai larg imbrăţişată, cu această devisă în inimă am luptat cât puterile mele morale şi intelectuale mi-a permis în timp de cinci ani, făcând-o vie şi sinceră propagandă, ca să se respândească şi în ţara noastră creşterea raţională a albinelor, pe lângă toate casele învăţătorilor, preoţilor şi inteligenţei române; şi apoi aceştia cu dragoste şi devotament, să o propage în viaţa şi obiceiul poporului nostru.

Am luptat dic; cu speranţa în inimă dicându-mi „A noastră va fi isbânda“ şi nu m'am înşelat că ideile mele au

prins rădăcinii şi au cuprins teren în inimile apicultorilor români.

Cine din d-voastră n'a citit valorosul articol a d-lui Maximilian Popovici, primul redactor al Jurnalului Societăţii Centrale Agricole din România, No. 27 de la 10 Septembrie a. c. „Stupăritul la noi în ţară şi mijloacele de al reinutlori articol relativ la înfiinţarea unei Societăţi de apicultură“ iniţiativă luată de mine încă cu 14 colegi din 14 judeţe ale ţerei cu ocasiunea cursului de apicultură ce am ținut anul acesta la stupina mea.

Cui nu-i va tresări inima de bucurie văzând că şi noi românii ne mişcăm spre progres în toate direcţiunile. Dar pentru ca societatea noastră de apicultură să devie o realitate, cum zice sus pomenitul articol, trebuie să se ştie dacă în ţara noastră se vor găsi 2.400 de aderenţi care să subscrie câte o acţiune de 25 lei, plătitibil în patru rate anuale pentru formarea unui fond de 60.000—70.000 lei pentru întimpinarea primelor cheltueli de constituire.

Să luăm exemplul altor state, de exemplu Ungaria are două societăţi mari de apicultură cari au fonduri considerabile, au şase maistrii ambulanti de apicultură paşi în capul celor şase cercuri de apicultură în care e împărţită ţara, peste aceşti maistri este un inspector general de apicultură, societăţile au revistele lor, ele realizează anual 9 milioane de fiorini, etc. Oare noi românii descendenţi rasei latine să ne lăsăm a fi întrecuţi de un popor semi-barbar, de unguri, descendenţi rasei mongolice. Nu! societatea noastră odată constituită pe acţiuni e pusă pe baze solide şi perpetue şi astfel fiind ea va aduce societărilor următoarele avantagii:

a) Se va înfiinţa un atelier de confecţionarea stupilor raşionali sistemele cele mai noi, precum şi alte diferite a-

parate de apicultură cari se pot fabrica în țară și care se vor putea vinde societarilor pe prețul cel mai mic posibil.

b) Pe lângă atelier se funcționeze un deposit de aparate și unelte de tot felul, cari nu se pot efectua în atelierele noastre din țară și pe care societatea să le vinza societarilor cu prețul cel mai mic posibil.

c) Din beneficiile realizate de societate, să se înființeze două maistri ambulauți de apicultură, cari să meargă în lungul țerei, pe la casele societarilor, pentru a li înființa stupine raționale, a li arata creșterea în mod rațional a albinelor și întrebuițarea aparatelor de apicultură.

d) Se va înființa un curs de apicultură la care societarii să asiste în fie care an în mod gratuit.

e) Se va înființa o stupină model cu toate sistemele de stup și prevădută cu toate aparatele de apicultură.

f) Se va scote un tractat de apicultură care se va vinde societarilor numai cu un leu.

g) Se va scote o revistă de apicultură și acele ramuri ale apiculturii, care se va trimite societarilor pe cel mai mic preț ba și gratuit.

h) Se va înființa în București, în alte orase ale țerei sau chiar în străinătate depozite de produsele fie brute, fie rafinate ale apicultorilor societari și care se vor vinde de societate pe prețurile cele mai solide, cari se vor plăti societarilor etc., etc.

(Va urma)

Remus N. Beğnescu
*Dirigintele școlii din com. Petrite
 prin gara Băneasa Jud. Vlasca.*